اوسعیت ضمان از مبانی استان

خب با این توضیحاتی که عرض کردم، حالا برگردیم. با این توضیحات در تعاقب ایدی، با یک چیز مهمی مواجه شدیم که فضا را حتی از استان اوسع میکند. به همین خاطر گفتم قرار ضمان مهم است. ما گفتیم تقصیری، صدور و ایجاد. بعد گفتیم یک واسطهای بین اینها هست به نام استان. حالا الآن میگوییم در تعاقب ایدی و قرار ضمان با یک عنصری مواجه هستیم که حتی صدور هم از او صورت نگرفته است و فقط مال را خریده بوده و تلف سماوی شده، ولی ضامن است. ایجاد که نکرده است. چکارش کنیم؟ و حال اینکه از نظر مسأله هم روشن است. البته فضای این، دست شما است تا به کتب فقهی مراجعه کنید و منابع و مبانی بحث را قوی کنید. اقوال را ببینید. معمولاً هم در اینجا اختلاف فتوا هست، چون بحث خیلی دقیق میشود.

در همان فایلی که بود، از یک کتاب مثالی را نقل کرده بودند که معلمی به طفلی شنا یاد میدهد و این بچه غرق میشود. خب حالا یک وقتی است که این معلم تقصیری کرده است؛ معلوم است که در تعلیم تقصیری کرده و بچه غرق شده؛ این فرض، روشن است. اما یک وقتی است که هیچ تقصیری نکرده و بچه غرق شده است. عقلاء نگاه میکنند و میبینند ولو مقصر نیست، اما غرق شدن بچه مستند به او هست یا نیست؟ یعنی صرف ایجاد مسأله نیست. اگر وارای تقصیر، استان به او هم دارد، میگویند ضامن است. در اینجا چیزی داریم یا ندارید؟

شاگرد۴: بفرمایید جایی که تقصیر نیست ولی استان هست، به چه صورت است؟ یعنی به صرف اینکه بچه را برای تعلیم برده، میگویید استان دارد؟ یا عنصر دیگری هم هست؟

استاد: حالا الآن این را به آنجا برده است، اما به جای اینکه غرق بشود، رعد و برق زد و این بچه وفات کرد و تقصیری هم نکرده است. یک فرض این است که معلم تقصیری نکرده و بچه غرق شده. فرض دیگر این است که تقصیری نکرده و تصادف کرد. در این موارد شما چه میگویید؟ فرض گرفتیم که معلم تقصیری نکرده است، ولی صدور از او است. او آمده بچه را برده. اگر بچه را نبرده بود نه رعد و برق به او میزد و نه تصادف میکرد و نه غرق بدون تقصیری میشد.

شاگرد۵: منظور از صدور، همان بردن است؟ یا منظور، صدور خود فعل بدون تقصیری است؟

استاد: عرض کردم علت میگویند، سبب میگویند، شرط میگویند. فعلاً در صدور و ایجاد همه اینها را داریم به‌صورت مبهم عرض میکنیم. ان شاء الله اگر مباحثه قصاص شد، میبینید که اینها تفاوتهایی دارند و همه این موارد یک نحو با هم ظرافتکاریهایی دارد؛ تسبیب، ایجاد، شرط و ... . فعلاً منظورم این است که ذهن شما فعال شود و مثالهای متعددی به ذهنتان بیاید در اینکه ببینیم چه بگوییم و چه عناصری را میتوانیم پیدا کنیم.

بازبینی #2
ایجاد شده 21 اوت 2025 14:16:24 توسط ... .
به روزرسانی شده 21 اوت 2025 14:35:11 توسط ... .